ELEANOR SHARPSTON
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2019. március 26.[1]

C-95/18. és C-96/18. sz. egyesített ügyek

Sociale Verzekeringsbank,
az alábbiak részvételével:
F. van den Berg,
H. D. Giesen (C-95/18. sz. ügy),
C. E. Franzen (C-96/18. sz. ügy)

(a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia legfelsőbb bírósága] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Migráns munkavállalók szociális biztonsága – 1408/71/EGK rendelet – A 13. cikk (2) bekezdése – A lakóhely szerinti tagállamtól különböző tagállamban végzett, a munkaidőt vagy a jövedelmet illetően csekély mértékű keresőtevékenység – Alkalmazandó jog – Családi támogatások nyújtásának megtagadása és az öregségi nyugdíj csökkentése a lakóhely szerinti tagállamban – A munkavállalók szabad mozgásának korlátozása – 17. cikk – Két tagállam között személyek bizonyos kategóriái vagy bizonyos személyek érdekében kötött, a 13. cikk rendelkezései alóli kivételt előíró megállapodás”

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) annak meghatározására kéri a Bíróságot, hogy az alapeljárásban szereplő különleges körülmények között a tagállamoknak vajon már nemcsak lehetőségük,[2] hanem esetlegesen, az egyetlen alkalmazandó jognak az 1408/71/EGK rendelet[3] 13. cikkében előírt elve ellenére és lakóhely szerinti tagállamként kötelességük szociális ellátásokat nyújtani valamely, a foglalkoztatás helye szerinti tagállam jogának hatálya alá tartozó migráns munkavállaló számára.

I. Jogi háttér, az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

2. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek meglehetősen szokatlan helyzetre vonatkoznak, amennyiben első ítéletét[4] követően arra kérik a Bíróságot, hogy ismét fontolja meg az első ítéletben felvetett egyik jogkérdést.

1 Eredeti nyelv: francia.

2 A 2008. május 20-i Bosmann ítélet (C-352/06, a továbbiakban: Bosmann ítélet, EU:C:2008:290) óta elismert lehetőség. Lásd a jelen indítvány 29. pontját.

3 Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, a 2006. december 18-i 1992/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2006. L 392., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i tanácsi rendelet (HL 1971. L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.; a továbbiakban: 1408/71 rendelet).

4 2015. április 23-i Franzen és társai ítélet (C-382/13, a továbbiakban: Franzen és társai ítélet EU:C:2015:261).

3. Ennélfogva a jelen indítványban nem szükséges megismételni a jogi hátteret, az eljárást vagy az alapügyek tényállásait, amelyek mind Szpunar főtanácsnok indítványában,[5] mind a Bíróság ítéletében[6] szerepelnek.

4. Ezzel szemben, annak érdekében, hogy egyértelműen kitűnjön a jelen kérelmek tétje, emlékeztetni kell a Bíróság által ezen ítéletben adott értelmezésre, ismertetni kell az alapeljárások további lefolytatását, valamint a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek indokait.

5. A Franzen és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben a Centrale Raad van Beroep (szociális és közszolgálati fellebbviteli bíróság, Hollandia) három kérdést terjesztett a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából.

6. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre válaszolva a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy valamely tagállamban illetőséggel rendelkező személyek, akik alkalmi munkára irányuló szerződés alapján munkaviszonyban havi néhány napon végeznek tevékenységet valamely másik tagállam területén, a foglalkoztatás helye szerinti tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak mind azokon a napokon, amelyeken keresőtevékenységet végeznek, mind azokon a napokon, amelyeken nem végeznek ilyen tevékenységet.

7. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre válaszolva a Bíróság utalt arra, hogy az alapügyek körülményei között az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjával nem ellentétes, hogy az a migráns munkavállaló, aki a foglalkoztatás helye szerinti tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, a lakóhely szerinti tagállam nemzeti jogszabálya alapján ez utóbbi állam öregségi biztosítási rendszerhez kapcsolódó ellátásaiban vagy családi támogatásaiban részesül.

8. Végül a második kérdésre adott válaszra és arra tekintettel, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy vélte, hogy egy, a második kérdésre adott nemleges válasz esetén a releváns nemzeti jogban szereplő úgynevezett „méltányossági” záradék[7] alapján nem alkalmazza a nemzeti jog azon rendelkezését, amely kizárja F. van den Berget, H. D. Giesent és C. E. Franzent[8] a holland szociális biztonsági rendszerből, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a harmadik kérdésre nem kell válaszolni.

5 Szpunar főtanácsnok Franzen és társa ügyben ismertetett indítványa (C-382/13, EU:C:2014:2190). A jogi hátteret ezen indítvány 3–24. pontja tartalmazza, míg az alapeljárásbeli jogvita alapjául szolgáló tényállást és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az említett indítvány 25–42. pontja ismerteti.

6 A jogi hátteret a Franzen és társai ítélet 3–22. pontja tartalmazza, míg az alapeljárásbeli jogvitát és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket ezen ítélet 23–38. pontja ismerteti.

7 Emlékeztetőül, a méltányossági záradékot az 1989. május 3-i (Stb. 1989., 164. szám, a továbbiakban: 1989. évi BUB) és az 1998. december 24-i (Stb. 1998., 746. szám, a továbbiakban: 1999. évi BUB) Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen (a társadalombiztosítási rendszer keretében biztosítottak körének kiterjesztéséről, illetve korlátozásáról szóló rendelet) állapítja meg. Ezek az érdekeltekre alkalmazandó rendeletek lehetőséget adnak a Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (a társadalombiztosítási intézet igazgatósága, Hollandia, a továbbiakban: SVB) számára, hogy az 1989. évi BUB keretében bizonyos esetekben eltérjen a rendelet többi rendelkezésétől annak érdekében, hogy megszüntesse azokat a jelentős méltánytalanságokat, amelyek a szóban forgó rendelet szerinti biztosítási kötelezettségből vagy biztosítási kötelezettségből való kizárásból fakadhatnak, vagy hogy az 1999. évi BUB keretében mellőzze az említett rendelet rendelkezéseinek alkalmazását, vagy eltérjen azoktól, amennyiben az alkalmazás a biztosítottak köre kiterjesztésének és korlátozásának jelentőségére tekintettel olyan súlyos méltánytalanságot eredményez, amely kizárólag e második rendelet szerinti biztosítási kötelezettségből vagy biztosítási kötelezettségből való kizárásból fakad.

8 A továbbiakban együtt: alapeljárásban szereplő érdekeltek.

9. A Centrale Raad van Beroep (szociális és közszolgálati fellebbviteli bíróság, Hollandia) ezt követően, 2016. június 6-án két ítéletet hozott, amelyekben a Bíróság által adott értelmezésre tekintettel megállapította, hogy az egy tagállam szociális biztonsági szabályozása alkalmazásának elve alóli kivétel [9] elfogadható, ennek következtében a méltányossági záradékot alkalmazta, és helyt adott az alapeljárásban érintettek kérelmeinek.

10. Az SVB [10] ezen ítéletekkel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) elé, amely a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság, azon az alapon, hogy a méltányossági záradék nem teszi lehetővé az AKW és az AOW 6a. cikkei bevezető része és b) pontja alkalmazásának figyelmen kívül hagyását.

11. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Franzen és társai ítéletre tekintettel nem tudja minden kétséget kizáróan megválaszolni azt a kérdést, hogy az uniós jog alapján a jelen ügyben szereplő körülmények között e rendelkezések alkalmazását mégis mellőzni kell-e.

12. Ilyen feltételek mellett a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) úgy határozott, hogy mindkét ügyben felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elér:

A van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy):

„1) a) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikket, hogy azokkal ellentétes az előterjesztett ügyekkel azonos esetekben az olyan nemzeti szabályozás, mint az AOW 6a. cikkének b) pontja? E szabályozás azt eredményezi, hogy a Hollandiában belföldi illetőségű személy nem a lakóhely szerinti állam társadalombiztosításában biztosított, ha egy másik tagállamban végez keresőtevékenységet, és az 1408/71 rendelet 13. cikke alapján a keresőtevékenység helye szerinti állam társadalombiztosítási jogszabályainak hatálya alá tartozik. A jelen ügyek fontos jellemzője, hogy az érintettek a keresőtevékenység végzésének helye szerinti tagállam törvényi szabályozása alapján az ebben az államban végzett keresőtevékenység korlátozott terjedelme miatt nem jogosultak öregségi nyugdíjra.

1) b) Az 1a) kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikke alapján nem illetékes, lakóhely szerinti államban belföldi illetőségű személy vonatkozásában e lakóhely szerinti államban nem áll fenn a társadalombiztosítási járulékfizetés kötelezettsége? Azon időszakokban, amelyekben a belföldi illetőségű személy egy másik tagállamban végez keresőtevékenységet, [ezen 13. cikk] alapján kizárólag a keresőtevékenység végzésének helye szerinti állam szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozik, és a holland nemzeti jogszabályok sem írnak elő erre az esetre járulékfizetési kötelezettséget.

2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az érintetteknek lehetőségük volt arra, hogy önkéntes alapon AOW-biztosításra vonatkozó megállapodást kössenek, vagy hogy az SVB-t az 1408/71 rendelet 17. cikke szerinti megállapodás megkötése céljából keressék meg?

3) Ellentétes-e az 1408/71 rendelet 13. cikkével, hogy olyan személynek, mint H. D. Giesen házastársa, aki 1989. január 1-je előtt kizárólag a nemzeti jogszabályok alapján a lakóhelye szerinti államban, azaz Hollandiában volt biztosított az AOW alapján, az öregségi ellátásra való jogosultsága e biztosításon alapuljon, amennyiben olyan időszakokról van szó, amelyek során az 1408/71 rendelet

9 Emlékeztetőül, az 1962. április 26-i Algemene Kinderbijslagwet (családi támogatásokról szóló általános törvény; Stb. 1962, 160. szám, a továbbiakban: AKW) és az 1956. május 31-i Algemene Ouderdomswet (általános öregségi biztosításról szóló törvény, Stb. 1956, 281. sz.; a továbbiakban: AOW) 6a. cikkeinek bevezető részében és b) pontjában megállapított kizáró rendelkezés – amely a szerződés vagy nemzetközi szervezet határozata alapján egy másik állam jogszabályainak hatálya alá tartozó személyre vonatkozik – értelmében az alapeljárásban szereplő érdekelteket nem tekintik Hollandiában biztosítottnak.

10 Lásd a jelen indítvány 7. lábjegyzetét.

ezen rendelkezése alapján egy másik államban végzett keresőtevékenység miatt a keresőtevékenység végzésének helye szerinti állam jogszabályainak hatálya alá tartozott? Vagy az ellátásra való jogosultságot az AOW alapján olyan ellátásra való jogosultságnak kell tekinteni, amely a nemzeti jog alapján nem a Bosmann ítélet értelmében vett foglalkoztatási vagy biztosítási feltételekhez kapcsolódik, így ezen ítéletben foglalt szempontok ebben az esetben is alkalmazhatóak?"

A Franzen ügyben (C-96/18. sz. ügy):

„1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikket, hogy azokkal ellentétes olyan esetben, mint a jelen ügybeli eset, az olyan nemzeti szabályozás, mint az AKW 6a. cikkének b) pontja? E szabályozás azt eredményezi, hogy a Hollandiában belföldi illetőségű személy nem a lakóhely szerinti állam társadalombiztosításában biztosított, ha egy másik tagállamban végez keresőtevékenységet és az 1408/71 rendelet 13. cikke alapján a keresőtevékenység helye szerinti állam társadalombiztosítási jogszabályainak hatálya alá tartozik. A jelen ügy fontos jellemzője, hogy az érintett személy a keresőtevékenység végzésének helye szerinti tagállam törvényi szabályozása alapján az ott végzett keresőtevékenység korlátozott terjedelme miatt nem jogosult családi támogatásra.

2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az érintett személynek lehetősége volt arra, hogy az SVB-t megkeresse az 1408/71 rendelet 17. cikke szerinti megállapodás megkötése céljából?"

13. Írásbeli észrevételeket F. van den Berg, az SVB, a cseh, a holland és a svéd kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be. A cseh kormány kivételével e felek, valamint C. E. Franzen megjelentek a Bíróság előtt a 2019. január 23-án tartott tárgyaláson, és ott előadták szóbeli észrevételeiket.

II. Elemzés

A. A van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

14. F. Van den Berg előadja, hogy a van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem elfogadható. Ennek alátámasztására előadja, hogy mivel az AOW 6a. cikkét érintő ügyekben nem lehet felülvizsgálati kérelmet benyújtani a kérdést előterjesztő bírósághoz, az nem vizsgálhatta volna az ügy érdemét, és nem rendelkezik hatáskörrel arra sem, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé.

15. Amennyiben az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében nem a Bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot a nemzeti jog szervezeti és bírósági eljárási szabályaival összhangban hozták-e meg,[11] úgy vélem, hogy ezt az érvet figyelmen kívül kell hagyni, valamint hogy a van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

11 Lásd: 2013. június 13-i Promociones y Construcciones BJ 200 ítélet (C-125/12, EU:C:2013:392, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

B. A van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett első és második kérdésről, valamint a Franzen ügyben (C-96/18. sz. ügy) előterjesztett kérdésekről

16. A van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett első és második kérdéssel, valamint a Franzen ügyben (C-96/18. sz. ügy) előterjesztett két kérdéssel – amelyek együttes vizsgálatát javasolom – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az EUMSZ 45. és az EUMSZ 48. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes valamely tagállam azon nemzeti jogszabálya, amely alapján az e tagállamban lakóhellyel rendelkező és az 1408/71 tanácsi rendelet 13. cikke alapján a szóban forgó időszakban a foglalkoztatás helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályainak hatálya alá tartozó migráns munkavállaló a társadalombiztosítás keretében nem biztosított, és ennélfogva sem öregségi nyugdíjra, sem családi támogatásokra nem jogosult, jóllehet a foglalkoztatás helye szerinti tagállamban alkalmazandó jog semmilyen öregségi nyugdíjhoz vagy családi támogatásokhoz való jogot nem biztosít számára az említett időtartamok tekintetében. A kérdést előterjesztő bíróság azt is meg kívánja tudni a Bíróságtól, hogy az AOW szerinti önkéntes biztosításhoz csatlakozás lehetőségének vagy az 1408/71 rendelet 17. cikke szerinti megállapodás megkötése kérelmezésének van-e jelentősége e tekintetben.

17. E kérdések megválaszolása érdekében meg több előzetes megfontolást is be kell mutatni.

18. Először, ami körülményeket és az alapeljárásban szereplő érdekeltek helyzetét illeti, mindenekelőtt emlékeztetek arra, hogy mivel keresőtevékenységük csekély mértékénél fogva nem lépnek át egy bizonyos munkaidőkorlátot vagy jövedelmi küszöböt, az alapeljárásban érdekelt felek kötelezően csak az Unfallversicherung (a munkahelyi balesetekkel kapcsolatos német jogi rendszer) keretében voltak biztosítottak, amely valószínűleg inkább a munkáltatót védi, mint a munkavállalót, anélkül hogy a szóban forgó időszakban e tagállamban más szociális biztonsági rendszerhez hozzáfértek volna. A tárgyaláson folytatott vitából az következik továbbá, hogy a holland hatóságok arra bátorították az alapeljárásban szereplő érdekelteket, hogy annak ellenére Németországban vállaljnak munkát, hogy e munkavégzés nem élvezett szociális védelmet, ahelyett hogy továbbra is munkanélküliek maradjanak Hollandiában. A tárgyaláson azt is kiemelték, hogy bár az alapeljárásban szereplő érdekeltek Hollandiában maradtak, anélkül hogy ott keresőtevékenységet folytattak volna, biztosítottak voltak e tagállam szociális biztonsági rendszerében, és részesültek annak családi támogatásaiban, illetve hozzájárultak annak nyugdíjrendszeréhez, mivel a járulékokat maga az állam fizette meg. Végül, ami C. E. Franzen esetét illeti, ő teljesen elveszítette azokat a családi támogatásokat, amelyeket az általa egyedül nevelt lánya után kapott, míg F. van den Berg és H. D. Giesen öregségi nyugdíját, illetve partneri pótlékát jelentősen, 10%-kal és 16%-kal csökkentették, ami kétségtelenül lényeges csökkentésnek minősül.[12]

19. Másodszor, ami a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek jogi összefüggéseit illeti, a holland kormány megerősítette, hogy azok a holland kizáró rendelkezések, amelyek szerint nem lehet biztosítottnak tekinteni azt a személyt, aki valamely szerződés vagy nemzetközi szervezet határozata alapján egy másik állam jogszabályainak hatálya alá tartozik, az 1408/71 rendelet 13. cikkét hajtják végre.

12 Az ügy Bíróság rendelkezésére álló irataiból kiderül, hogy ilyen esetben évente 2%-kal csökkentik a nyugdíjat azon évek után, amikor a munkavállaló nem volt biztosított Hollandiában. A jelen ügyben F. van den Berg nyugdíját először 14%-kal csökkentették arra figyelemmel, hogy hét éven keresztül Németországban dolgozott. A 2008. november 25-i határozattal részben megalapozottnak nyilvánították a részére csökkentett összegű nyugdíj folyósítását megállapító határozattal szemben benyújtott panaszát, és a csökkentés mértékét 10%-ban állapították meg. H. D. Giesen esetében a házastársa után kapott partneri pótlékot 16%-kal csökkentették.

20. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a szociális biztonsági rendszerek e rendelet által előírt koordinációs mechanizmusának célja – amint azt a második és negyedik preambulumbekezdése is kimondja – biztosítani a munkavállalók és az önálló vállalkozók szabad mozgását az Európai Unión belül, tiszteletben tartva a szociális biztonságra vonatkozó nemzeti jogszabályok sajátos jellemzőit.[13] Következésképpen az említett rendelet alapelvei anélkül teszik lehetővé a munkavállalók védelme céljának elérését, hogy harmonizációt hajtanának végre a szociális biztonság területén.[14]

21. Ebben az összefüggésben az egyetlen alkalmazandó jog elve alapján, amely elv különösen az 1408/71 rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében jelenik meg, az e rendelet hatálya alá tartozó munkavállaló csak egyetlen tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik.[15]

22. Ezenkívül az említett rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja, amely szerint egy tagállam területén keresőtevékenységet folytató munkavállaló e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, a *lex loci laboris* alkalmazását írja elő.

23. Az egyetlen alkalmazandó jog elve, amelyet formálisan az 1408/71 rendelet vezetett be,[16] egy olyan kollíziós szabály, amelynek célja e rendelet II. címének többi kollíziós szabályához hasonlóan a jogok összeütközésének elkerülése, amelyek különben akadályozhatják a szabad mozgást.

24. Pontosabban, az egyetlen alkalmazandó jog elve egyrészt arra vonatkozik, hogy több nemzeti jognak az egy adott munkavégzés időtartama alatti alkalmazását, valamint az ebből esetlegesen fakadó nehézségeket,[17] másrészt pedig arra, hogy „*elkerüljék*, hogy az 1408/71 rendelet hatálya alá tartozó *személyeket* a rájuk alkalmazandó jog hiányában *megfosszák* a szociális biztonság területén őket megillető *védelemtől*”.[18]

25. Az 1408/71 rendelet, és különösen az annak 13. cikke által bevezetett koordináció szintén azon az elképzelésen alapul, hogy a szociális védelmi rendszerek közötti különbségek ellenére a migráns munkavállaló az egyes szabályozások alapján viszonylag egyenértékű és az e rendelet hatálya alá tartozó kockázatokat többé-kevésbé lefedő általános védelemben részesüljön.[19]

26. Az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az egyetlen alkalmazandó jog elvének hatálya nem olyan merev, mint ahogy azt a Bíróság első ítéleteiben a „nem illetékesnek” nyilvánított tagállamok tekintetében – vagyis azon tagállamok tekintetében, amelyek joga nem alkalmazandó – értelmezte.

13 Lásd: 2006. július 18-i Nikula ítélet (C-50/05, EU:C:2006:493, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

14 Lásd: Kessler, F., „Sécurité sociale: Coordination des régimes de base – Champ d’application”, *Répertoire de droit européen, Encyclopédie juridique Dalloz*, Dalloz, Párizs, 2016. január, 153. pont.

15 Lásd: Franzen és társai ítélet (41. és 42. pont)

16 A migráns munkavállalók szociális biztonságáról szóló 3. tanácsi rendelet (HL 1958. P 30., 561. o.) nem tartalmazott ilyen elvet. Mindazonáltal az 1964. június 9-i Nonnenmacher ítéletben (92/63, EU:C:1964:40) a Bíróság megállapította, hogy egy meghatározott jog kötelező alkalmazása előírásának kötelezettsége e rendelet 12. cikke lényeges elemének minősül.

17 Lásd: 1986. június 12-i Ten Holder ítélet (302/84, EU:C:1986:242, 19. pont).

18 1990. május 3-i Kits van Heijningen ítélet (C-2/89, EU:C:1990:183, 12. pont), kiemelés tőlem.

19 Ez magyarázza, hogy a kollíziós szabályok főszabály szerint közömbösek a nemzeti szociális biztonsági rendszerek által nyújtott védelmet illetően, és semlegesek a nemzeti jogszabályok tekintetében.

27. Nem vitatott, hogy kezdetben a Bíróság úgy vélte, hogy valamely tagállam jogának valamely munkavállalóra alkalmazandó jogként való meghatározása azzal a következménnyel jár, hogy rá egyedül ez a jog alkalmazandó, megakadályozva ezzel, hogy a nem illetékes tagállam e munkavállaló részére ellátást nyújtson.[20] Következésképpen azt is megállapította, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikke kizárja, hogy a nem illetékes tagállam járulékot vessen ki a munkavállaló azon jövedelmére, amely az általa valamely másik tagállamban folytatott munkavégzésből származott, ennélfogva pedig, hogy e tagállam szociális jogszabályainak hatálya alá tartozzon.[21]

28. Mindazonáltal később a Bíróság valamelyest mérsékelte ezt az álláspontot.

29. Ennélfogva, jóllehet a Bosmann ítéletben a Bíróság megállapította, hogy az uniós jog nem kötelezi ellátások nyújtására az 1408/71 rendelet alapján nem illetékes tagállamot, hozzátette azonban, hogy e rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjával nem ellentétes, hogy a foglalkoztatás helye szerinti tagállam a lakóhely szerinti állam nemzeti jogának alkalmazásával családi támogatásokat nyújtson ez utóbbi tagállamban. A Bíróság ezt az álláspontját a 2009. július 16-i von Chamier-Glisczinski ítéletben[22] is megismételte, amelyben szintén megállapította, hogy a szociális biztonság területén a tagállamok rendszerei és jogszabályai között fennálló különbségekre tekintettel a szabad mozgás gyakorlása a szociális védelem szempontjából többé vagy kevésbé kedvező vagy kedvezőtlen lehet, valamint hogy az uniós jog rendelkezései nem tudják garantálni a társadalombiztosítás biztosítottja számára, hogy valamely másik tagállamba való költözés e tekintetben semleges legyen. Következésképpen a Bíróság hangsúlyozta, hogy valamely szociális biztonsági rendszer nem tekinthető a hátrányos megkülönböztetés vagy a hátrányos helyzet okaként kizárólag azért, mert az egyik rendszernek a másik tagállam rendszerével együttesen történő alkalmazása kedvezőtlenebb következményekkel jár a koordinációs mechanizmusokkal összhangban.[23]

30. Végül a 2012. június 12-i Hudzinski és Wawrzyniak ítélet[24] kibővítette a nem illetékes tagállam számára a Bosmann ítéletben megállapított lehetőségeket, amennyiben Waldemar Hudzinski és Jaroslaw Wawrzyniak helyzete jelentős mértékben különbözött Brigitte Bosmann helyzetétől. Ebből az ítéletből egyrészt az következik, hogy az a tény, hogy a szóban forgó munkavállalók nem veszítették el a szociális biztonsági ellátásokra való jogosultságukat, vagy hogy ezen ellátásokat az illetékes tagállamban (a Lengyel Köztársaságban) a szabad mozgáshoz való jog gyakorlása miatt nem csökkentették, önmagában nem zárhatja ki, hogy egy nem illetékes tagállam szociális ellátásokat nyújthasson. Másrészt, az említett ítéletből az következik, hogy a lakóhely nem az egyetlen kapcsolóelv a nem illetékes tagállamhoz, hanem más kapcsolóelveket – mint a jövedelem megadóztatása – is lehet kellően szorosnak tekinteni az ellátás nyújtásának megalapozásához.

31. Nyilvánvaló, hogy ezekben az ítéletekben mivel a Bíróság semmilyen, szociális ellátások nyújtására vonatkozó kötelezettséget nem ismert el a nem illetékes tagállam vonatkozásában, az egyetlen alkalmazandó jog elvét sem kérdőjelezte meg. Ezen ítéletek, különösen pedig a 2012. június 12-i Hudzinski és Wawrzyniak ítélet[25] elemzése ugyanakkor a tényállási különbségekből fakadó okozatiságon túl azt mutatja, hogy a Bíróság az 1408/71 rendelet 13. cikkének alkalmazását az arányosság elve tiszteletben tartásának rendeli alá.[26]

32. E megfontolások fényében kell megválaszolni a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdéseket.

20 Lásd: 1986. június 12-i Ten Holder ítélet (302/84, EU:C:1986:242, 19–23. pont); 1986. július 10-i Luijten ítélet (60/85, EU:C:1986:307, 12–16. pont).

21 Lásd: 1977. május 5-i Perenboom ítélet (102/76, EU:C:1977:71, 10–15. pont).

22 C-208/07, EU:C:2009:455, 55. és 56. pont.

23 Lásd: 2009. július 16-i von Chamier-Glisczinski ítélet (C-208/07, EU:C:2009:455, 84., 85. és 87. pont).

24 C-611/10 és C-612/10, EU:C:2012:339.

25 C-611/10 és C-612/10, EU:C:2012:339.

26 Rennuy, N., „The emergence of a parallel system of social security coordination”, *Common market law review*, 50. szám, 5. rész, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn 2013., 1221–1266. o., különösen az 1256. és azt követő oldalak.

33. Az alapeljárásban szereplő érdekeltek Hollandiában lakó holland állampolgárok, akik az EUMSZ 45. cikkben biztosított szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolva Németországban vállaltak munkát.

34. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a Szerződés személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek összessége „annak *megkönnyítését* szolgálja, hogy az uniós polgárok az Unió egész területén bármilyen kereső tevékenységet folytathassanak, és azzal ellentétesek az olyan intézkedések, amelyek ezeket az uniós polgárokat *hátrányosan érinthetik*, amennyiben a származási tagállamuktól eltérő tagállam területén kívánnak tevékenységet folytatni". Következésképpen az EUMSZ 45. cikkel ellentétes bármely olyan nemzeti intézkedés, amely alkalmas arra, hogy megzavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye az e cikk által biztosított alapvető szabadságnak az uniós polgárok általi gyakorlását.[27]

35. Amint azt a Bíróság előtt észrevételeket előterjesztő kormányok is előadták, az ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy az elsődleges uniós jog nem tudja garantálni a biztosított számára, hogy a másik tagállamba való költözés szociális biztonsági szempontból semleges legyen. Így a Bíróság már elismerte, hogy egy, a szociális biztonsági ellátások terén kedvezőtlenebb nemzeti szabályozásnak adott esetben az 1408/71 rendelet rendelkezéseinek alapján történő alkalmazása főszabály szerint megfelelhet az elsődleges uniós jog személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek.[28]

36. A Bíróság e véleménye azon alapul, hogy az EUMSZ 48. cikk a tagállamok jogának koordinációját, nem pedig harmonizációját írja elő. Ebből következik, hogy e rendelkezés nem érinti az egyes tagállamok szociális biztonsági rendszereinek anyagi és eljárási szabályai közötti, ennélfogva pedig az azok hatálya alá tartozó személyek jogaiban fennálló különbségeket, mivel minden tagállam továbbra is hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az uniós jog tiszteletben tartásával jogában meghatározza a szociális biztonsági rendszer ellátásai nyújtásának feltételeit.

37. Így azzal, hogy meghatározta az ellátások nyújtásának e feltételeit, a tagállamokat többek között az arányosság elve korlátozza a nemzeti kizárási intézkedések alkalmazása során. Ennélfogva, ez az elv lehetővé teszi, hogy megtaláljuk a megfelelő egyensúlyt az egyetlen alkalmazandó jog 1408/71 rendeletben megállapított elve és a migráns munkavállalóknak biztosítandó védelem között, azon a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a nem illetékes állam számára már elismert lehetőségen keresztül, hogy ellátásokat nyújthat.

38. E tekintetben rámutatok, hogy a jelen ügy különleges körülményei mellett a kizáró rendelkezések alkalmazása nem egyszerű nehézséget okoz az alapeljárásban szereplő érdekeltek számára, hanem egyedül arra tekintettel fosztja meg őket a társadalombiztosítástól a lakóhely szerinti tagállamban, hogy egy másik tagállamban dolgoztak, jóllehet a foglalkoztatás helye szerinti tagállamban a kérdéses időszakokban *semmilyen szociális védelemben* nem részesülnek.[29] Az alapeljárásban szereplő érdekeltek ennélfogva nem csupán kedvezőtlenebb bánásmódban részesülnek annál a munkavállalónál, aki egész pályafutása során Hollandiában dolgozott, hanem a velük szemben alkalmazott bánásmód túl is lép az arányosság elve által kijelölt határokon.

27 2017. július 18-i Erzberger ítélet (C-566/15, EU:C:2017:562, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), kiemelés tőlem.

28 Lásd különösen: 2009. július 16-i von Chamier-Glisczinski ítélet (C-208/07, EU:C:2009:455, 85. pont); 2012. június 12-i Hudzinski és Wawrzyniak ítélet (C-611/10 és C-612/10, EU:C:2012:339, 42. és 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Kivéve a munkahelyi balesetekkel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó kötelező biztosítást ugyanezen meghatározott időszakok alatt. Mindenesetre emlékeztetek arra, hogy a Bíróságot nem a német jog uniós joggal való összhangjának kérdésével keresték meg, ennélfogva e tekintetben nem dönthet, és nem foglalhat állást e jogszabályok esetleges szociálisdömping-hatásáról sem. Az Unión belüli szociális dömping kérdésével kapcsolatban lásd: Mazuyer, E., Carpano, E., és Chastagnaret, M., *La concurrence réglementaire, sociale et fiscale dans l'Union européenne*, Larcier, Brüsszel, 2016, valamint Defossez, A., *Le dumping social dans l'Union européenne*, Larcier, Brüsszel, 2014.

39. A holland jogban előírt, az egyetlen alkalmazandó jog elvét végrehajtó kizáró rendelkezések alkalmazása ugyanis olyan következményekkel jár, amelyek egyértelműen aránytalanok és (így nyilvánvalóan) az a hatása, hogy megzavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye a munkavállalók szabad mozgásának gyakorlását a Hollandiában élő uniós polgárok számára. Ez a helyzet nem egy egyszerű hátrány, amely a szociális biztonsági jog Unión belül harmonizációjának hiányából származik. Az a holland kizáró rendelkezés alkalmazásának közvetlen következménye.

40. Ezenkívül a munkavállalók szabad mozgásának ilyen korlátozása nem felel meg az uniós jog e klasszikus elve által támasztott valamennyi követelménynek sem. [30]

41. E tekintetben a holland és a svéd kormány többek között a tárgyaláson előadta, hogy az 1408/71 rendelet kollíziós és joghatóságot meghatározó szabályainak célja a munkavállalók védelmén túl annak garantálása, hogy igazságosan és méltányosan elossza a pénzügyi terhet a tagállamok között a szociális biztonsági rendszerek finanszírozásának az azokhoz kapcsolódó költségekhez abban az értelemben történő hozzáigazításával, hogy ha egy tagállam e rendelet alapján valamely munkavállaló szociális biztonsági szempontból illetékes tagállama, akkor e tagállam jogának megfelelően kell a járulékokat és ellátásokat finanszírozni és fizetni.

42. Bár nem kételkedem egy ilyen célkitűzés jogszerűségében, annál is inkább, mert az 1408/71 rendelet elvei és az általa megvalósított koordináció szintén garantálják a nemzeti szociális biztonsági rendszerek sértetlenségét, különösen pedig a közöttük mind az ellátásokat, mind a finanszírozást illetően fennálló különbségeket, [31] mégis úgy vélem, hogy a holland szabályozás meghaladja az annak eléréséhez szükséges mértéket.

43. Igaz, hogy a jelen indítvány 27. pontjában idézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a nem illetékes tagállam az 1408/71 rendelet alapján nem vethet ki járulékot, valamint hogy az alapeljárásban szereplő érdekeltek ennek következtében nem fizettek járulékot a holland társadalombiztosítási rendszerbe azon időszak alatt, amíg Németországban dolgoztak.

44. Mindazonáltal a Holland Királyság előírhatott volna olyan alternatív intézkedéseket a kizáró rendelkezések alkalmazásához, amelyek alkalmazkodnak az alapeljárásban szereplő érdekeltek helyzetéhez, lehetővé téve számukra, hogy járulékfizetés ellenében a holland szociális védelmi rendszerben váljanak biztosítottá.

45. Bár a Bíróság kimondta, hogy a nem illetékes államok nem *írhatnak elő* járulékfizetési kötelezettséget, véleményem szerint ezzel a korlátozással nem ellentétes, ha önkéntes járulékfizetés ellenében felajánlják ellátások nyújtását, ha ez a lehetőség ténylegesen megfelel az ellátásoknak a nemzeti szabályozás hatálya alá tartozó többi személy részére történő nyújtás feltételeinek. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy ha az érdekeltek Hollandiában részesültek volna munkanélküli ellátásban, e tagállam költségén lettek volna biztosítottak a szociális biztonsági rendszerben. [32]

30 Egy ilyen intézkedés ugyanis csak azzal a feltétellel fogadható el, hogy közérdekű célt szolgál, alkalmas e cél megvalósításának biztosítására, és nem haladja meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket (lásd különösen: 2013. május 16-i Wencel ítélet, C-589/10, EU:C:2013:303, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 A szociális biztonsági modellekről lásd: Omarjee, I., *Droit européen de la protection sociale*, Bruylant, Bruxelles, 2018, 5. o., valamint 29. és 30. lábjegyzet; Paolillo, M., és Morsa, M., *La sécurité sociale des travailleurs salariés*, Larcier, Brüsszel, 2010, 174. o. Lásd még: Pennings, F., „Co-ordination of social security on the basis of the State-of-employment principle: Time for an alternative?”, *Common Market Law Review*, 42. szám, 1. rész, Kluwer Law International, Alphen-sur-le-Rhin, 2005, 67–89. o., különösen 77. o. Az uniós tagállamok finanszírozási rendszereinek körképéhez lásd: Omarjee, I., id. mű, 6. o., valamint 34–38. lábjegyzet.

32 Lásd a jelen indítvány 18. pontját.

46. Ezenkívül a Holland Királyság kezdeményezhette volna egy, az 1408/71 rendelet 17. cikke[33] szerinti megállapodás megtárgyalását a Németországi Szövetségi Köztársasággal. Egy ilyen megállapodás bevonhatta volna a holland szociális biztonsági rendszerbe az alapeljárásban szereplő érdekelteket, előírhatott volna az alapeljárásban szereplő érdekeltek különösen alacsony jövedelméhez igazodó járulékfizetést, valamint egy egyezséget az érintett tagállamok között a rendszerint a munkáltató által fizetett járulékokat illetően.

47. Hasonlóképpen, az AOW szerinti önkéntes biztosítás igénybevételének lehetősége nem biztosíthatja az AOW 6a. cikkének bevezető részében és b) pontjában az uniós joggal való összhangját, ha ezzel a lehetőséggel nem lehet olyan módon élni, hogy az figyelembe vegye az olyan munkavállalók, mint M. F. van den Berg és H. D. Giesen sajátos helyzetét, különösen pedig csekély mértékű jövedelmüket.

48. Ilyen feltételek mellett a kizáró rendelkezés alkalmazása és az, hogy az alapeljárásban érintett feleket egyszerűen kizárták Hollandia szociális biztonsági rendszeréből, meghaladja azt a mértéket, amely a szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlyának biztosításához szükséges.

49. A fenti megfontolások fényében úgy vélem, hogy az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikkel ellentétes az AKW és az AOW 6a. cikkei bevezető része és b) pontja szerinti kizáró rendelkezések alkalmazása.

C. A van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett harmadik kérdésről

50. A van den Berg és Giesen ügyben (C-95/18. sz. ügy) előterjesztett harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az AOW szerinti ellátásra való jogot olyan ellátásra való jognak kell-e tekinteni, amely a nemzeti jogban nem kapcsolódik foglalkoztatási vagy biztosítási feltételekhez.

51. E kérdésével, amely H. D. Giesen házastársának helyzetére vonatkozik,[34] a kérdést előterjesztő bíróság ugyanis a Bosmann ítélet hatályára kérdez rá. Különösen annak meghatározását kéri, hogy ezen ítéletben és a Franzen és társai ítéletben a Bíróság a lakóhely szerinti tagállamot megillető azon lehetőséget, hogy a szóban forgó ellátásokat nyújtsa, alárendeli-e annak a körülménynek, hogy ezen állam jogszabályaiban ezeket az ellátásokat ne kössék foglalkoztatási vagy biztosítási feltételekhez.

52. Bár a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy a szóban forgó időszakban melyek voltak az öregségi ellátások nyújtásának feltételei, ezzel szemben természetesen a Bíróság feladata, hogy az előzetes döntéshozatallal kapcsolatos jogosítványai keretében meghatározza a Bosmann ítélet és a Franzen és társai ítélet értelmezésének terjedelmét.

53. Kétségtelen, hogy a Bosmann ítéletben a Bíróság nagy jelentőséget tulajdonított ezen ügy sajátos körülményeinek. Ennélfogva ezen ítélet 28. pontjában hangsúlyozta, hogy fenntartva, hogy ez a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő ellenőrzés függvényében változhat, B. Bosmann részesülhet családi támogatásban csupán azon tény alapján, hogy németországi lakóhellyel rendelkezik. Az említett ítélet

33 Amennyiben ez a rendelkezés lényegében azonos a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.; a továbbiakban: 883/2004 rendelet) 16. cikkében foglalt rendelkezéssel, lásd egy magyarázathoz: Steinmeyer, H-D., „Article 16 Exceptions to articles 11 to 15”, *EU Social Security Law*: *a Commentary on EU Regulations 883/2004 and 987/2009*, Hart Publishing, Oxford, 2015, 188–192. o.

34 Emlékeztetek arra, hogy az 1988. május 19-től 1989. január 1-jéig terjedő időszakban H. D. Giesen házastársa az AOW értelmében belföldi illetőségűként biztosított volt, mivel az AOW 6a. cikkének bevezető részét és b) pontját az 1998. április 29-i wet tot wijziging van een aantal sociale verzekeringswetten strekkend tot verduidelijking van het in die wetten opgenomen begrip verzekerde en de met het verzekerd zijn onlosmakelijk verbonden premieplicht (wet verduidelijking verzekerings- en premieplicht) (a szociális biztonságról szóló egyes törvényeket annak érdekében módosító törvény, hogy pontosítsa a „biztosított” e törvényekben szereplő fogalmát és a biztosított fogalmához elválaszthatatlanul kapcsolódó járulékfizetési kötelezettséget [a biztosítási és járulékfizetési kötelezettséget pontosító törvény] [Stb. 1998., 267. szám]) iktatta be, és csak 1989. január 1-jére visszamenő hatállyal alkalmazandó. Ugyanezen időszak alatt H. D. Giesen Németországban dolgozott, és az 1408/71 rendelet 13. cikkének megfelelően a német szociális biztonsági jog hatálya alá tartozott, anélkül azonban, hogy jogosult lenne e tagállam kötelező öregségi ellátási rendszerének ellátásaira.

32. pontjában arra is utalt, hogy a családi támogatáshoz való jog nem függ biztosítási vagy foglalkoztatási feltételektől. Mindazonáltal az a tény, hogy a Bíróság egy ilyen körülményt ezen ügy sajátos körülményeként figyelembe vett, véleményem szerint nem jelenti azt, hogy ezen ellátások nyújtását ilyen feltételeknek rendelte alá.

54. Ezt az elemzést álláspontom szerint a 2012. június 12-i Hudzinski és Wawrzyniak ítélet[35] is megerősíti, amelyben az, hogy a szóban forgó ellátást nem rendelték foglalkoztatási vagy biztosítási feltételek alá, nem minősült a Bíróság által adott értelmezésben megállapított feltételnek, és véleményem szerint azt a Franzen és társai ítéletben sem gyengítették.

55. Először ugyanis, a Bíróság által a Franzen és társai ítélet 64. pontjában szereplő körülmények vizsgálata az előző pontban kezdett elemzés folytatásának minősül, amelyben arra hivatkozott, hogy úgy tűnik, hogy az ellátások nyújtásának anyagi jogi feltételei a holland jogszabályok alkalmazásában teljesülnek, és ezen ellátások nyújtása nem eredményezi az ellátások halmozódását.

56. Másodszor, rámutatok, hogy a Franzen és társai ítélet 65. pontjában megállapított következtetésből (amely szerint a Bosmann ítéletben foglaltakhoz hasonlóan az 1408/71 ítélet 13. cikkével nem ellentétes az ilyen ellátások lakóhely szerinti tagállam általi nyújtása) hallgatólagosan, de szükségszerűen következik az, hogy az egyetlen alkalmazandó jognak az utóbbi ítéletben elismert elve nem függ attól, hogy a lakóhely szerinti tagállam ne rendelje foglalkoztatási vagy biztosítási feltételek alá a szociális ellátáshoz való jog megadását.

57. Mindazonáltal ezen ítéletekből az következik, hogy ez a lakóhely szerinti államot megillető lehetőség csak annyiban létezik, amennyiben a szóban forgó ellátás nyújtása ezen állam jogából ered, valamint a munkavállaló teljesíti az ahhoz szükséges feltételeket, feltéve hogy ezek a feltételek a munkavállaló helyzetével arányosak, és nem szigorúbbak az ellátás többi jogosultjára alkalmazandó feltételeknél.

58. E tekintetben rámutatok, hogy a Franzen és társai ítélet 64. pontjában a Bíróság hangsúlyozta, hogy az ezen ügyben tartott tárgyaláson megerősítést nyert, hogy a lakóhelyre vonatkozó feltétel elégséges a holland állami öregséginyugdíj-biztosítási rendszerben való tagság megszerzéséhez. Ezenkívül az ítélet 63. és 64. pontjából az következik, hogy a Bíróság megállapította, hogy a tagság az öregségi ellátások nyújtásának feltétele. Ezzel szemben a holland kormány a jelen ügyekben tartott tárgyaláson arra utalt, hogy noha a lakóhely feltétele ténylegesen elegendő a holland nyugdíjbiztosítási rendszerben fennálló biztosításhoz, az öregségi ellátások nyújtásához járulékfizetésre van szükség. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy a szóban forgó időszakban melyek voltak az öregségi ellátások nyújtásának feltételei.

59. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie azt a jelen indítvány 18. pontjában hivatkozott tényt, hogy a munkanélküli ellátásában részesülő, Hollandiában lakóhellyel rendelkező személyek után nyilvánvalóan maga az állam fizeti a járulékokat a szociális biztonsági rendszerbe.

60. Ennélfogva úgy vélem, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikkével nem ellentétes, hogy a lakóhelye szerinti tagállamban a nemzeti jog rendelkezéseinek alkalmazásával biztosítottnak tekintett személy öregségi ellátásban részesüljön azon időszak tekintetében, amely alatt ez a személy egy másik tagállamban dolgozott. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy e tagállam joga lehetővé teszi-e a szóban forgó ellátás nyújtását, valamint hogy a munkavállaló teljesíti-e az ehhez szükséges feltételeket.

35 C-611/10 és C-612/10, EU:C:2012:339.

III. Végkövetkeztetés

61. A fenti megfontolások tükrében azt javasolom a Bíróságnak, hogy a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

1) Az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikkel ellentétes valamely tagállam azon nemzeti jogi rendelkezéseinek alkalmazása, amelyek alapján az e tagállamban lakóhellyel rendelkező és az 1997. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, a 2006. december 18-i 1992/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 13. cikke alapján a foglalkoztatás helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályainak hatálya alá tartozó migráns munkavállaló a társadalombiztosítás keretében nem biztosított, és ennélfogva sem öregségi nyugdíjra, sem családi támogatásokra nem jogosult, jóllehet a foglalkoztatás helye szerinti tagállamban alkalmazandó jog semmilyen szociális ellátáshoz való jogot nem biztosít számára, hanem csupán a foglalkoztatás időtartama alatt részesül a munkahelyi balesetekkel kapcsolatban biztosított védelemben.

2) A 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint az 1192/2006 rendelettel módosított 1408/71 rendelet 13. cikkével nem ellentétes, hogy a lakóhelye szerinti tagállamban a nemzeti jog rendelkezései értelmében biztosítottnak tekintett személy öregségi ellátásban részesüljön azon időszak tekintetében, amely alatt ez a személy egy másik tagállamban dolgozott. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy e tagállam joga lehetővé teszi-e a szóban forgó ellátás nyújtását, valamint hogy a munkavállaló teljesíti-e az ehhez szükséges feltételeket.